

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van

Succulenta

Jaargang 11 nummer 4, april 2026

1500 jaar oude baobab *Adansonia rubristipa* 'de Theepot'

Arboretum d'Antsokay bij Toliary

Foto Riet Maessen

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk 06-42935996
voorzitter th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg 06-30426230
penningmeester johannajongekrijg@gmail.com

Riet Maessen 06-54358081
secretaris rietmaessen@xs4all.nl

REDACTIE NOVIOCACTUM

Ben Groen 06- 50996256
legroen28@gmail.com

Contributie: € 20,- per jaar (huisgenootleden € 10,- per jaar)
Bankrekening NL12ABNA0805932216 t.n.v. J. Jongekrijg en/of T. Heijnsdijk

Voeding

Er is cactusvoeding te koop bij Johanna. S.v.p. van te voren bestellen via WhatsApp. Peters Professional Combi-Sol 6-18-36 + 3 MgO en sporenelementen. Toepassing: 1 gram per liter gietwater. € 1,00 per zakje van 200 gram.

Bijeenkomsten:

Wijkcentrum De Schakel, Archimedesstraat 9, 6533 MA Nijmegen
De 2de dinsdag in de maand behalve juni-augustus. Aanvang 19.30 precies.

Agenda

14 april 2026 lezing Andre van Zuijlen over Cuba
12 mei 2026 planten op tafel (minstens 5 stuks)

Van de voorpagina

Baobabs (*Adansonia* sp.) zien er soms uit alsof ze ondersteboven in de grond zijn gezet. De takken met bladeren lijken meer op een wortelkluif dan op een gewone boomkruin. Ook de stam ziet er bijzonder uit, opgeblazen is misschien de beste omschrijving. Die stam is ook een wateropslag, net zoals bij cactussen. Voor ongeveer 75% bestaat de stam uit water. De zachte bast van de Afrikaanse soort (*Adansonia digitata*) wordt door olifanten gegeten vanwege dit vocht. Baobabs zijn nachtbloeiers met grote witte hangende bloemen die door vleermuizen bestoven worden. De 6 Madagassische soorten zijn allemaal bedreigd in de natuur. Behalve op Madagaskar komt er een soort in de droge savannen van Afrika voor en tenslotte een soort in het noordwesten van Australië (*A. gregorii*). Baobabs kunnen zeer oud worden, sommige exemplaren hebben een geschatte leeftijd van 6000 jaar. De baobab op de voorpagina is met zijn 1500 jaar daarmee vergeleken dus een jonkie.

Redactioneel

Mimicry

Op de afgelopen bijeenkomst bleek bij opening dat de spreker van die avond, Theo Rengeling, zich had afgemeld vanwege ziekte. Gelukkig was Riet er en zij maakte voor een bijna voltallige afdeling haar lezing van de vorige bijeenkomst af van de prachtige natuur van Madagaskar met veel prachtige foto's. Daar kun u in dit nummer meer over lezen. Een van de aspecten die zij liet zien waren de mooie voorbeelden van mimicry. Kameleons, gekko's, wandelende takken, niet van echte takjes te onderscheiden. Maar ook slangen op de bosgrond tussen de bladeren zijn vrijwel onzichtbaar. Klein en groot gebruiken schutkleuren, om te ontsnappen aan vijanden, om onverwacht een prooi te grijpen, om ongezien de eieren te kunnen uitbroeden. Een heel mooi voorbeeld was op de televisie te zien. Een filmploeg probeerde in de vrijwel onbewoonde Himalaya keten een glimp op te vangen van de zeldzame sneeuwpanter, 'de geest van de bergen'. En zoals dat gaat in films, ze zoeken tevergeefs tot bijna aan het einde. En dan verschijnt het dier in als zijn majesteit. Bij het nogmaals bekijken zag ik iets vreemds in een bergwand ergens halverwege de film. Driemaal herhalen en toen zag ik de sneeuwpanter liggen in een precies gelijkend patroon als de achterliggende rotswand. Zie onderstaande foto. In onze hobby zijn ook genoeg voorbeelden; *Avonia* lijkend op vogelpoep, *Lithops*, *Titanopsis*, *Pleiospilos* lijkend op stenen. De mimicry van *Ceropegia* op de Canarische eilanden is weer anders; heel erg lijkend op de giftige *Euphorbia aphylla*. Maar één voorwaarde: het werkt in de natuur en niet in een potje in de collectie.

Sneeuwluipaard in Tibet

Ben Groen

Bijeenkomst in de Schakel 10 maart 2026

Aanwezig

12 leden: Jac, Nia, Liede, Tijs, Johanna, Ben, Riet, Jan, Theo, Gerard, Herold en Leontien.
Trees en Mireille hadden zich afgemeld.

Theo Heijnsdijk opende de vergadering met de mededeling dat de spreker van die avond, Theo Rengeling, had afgebeeld vanwege ziekte.

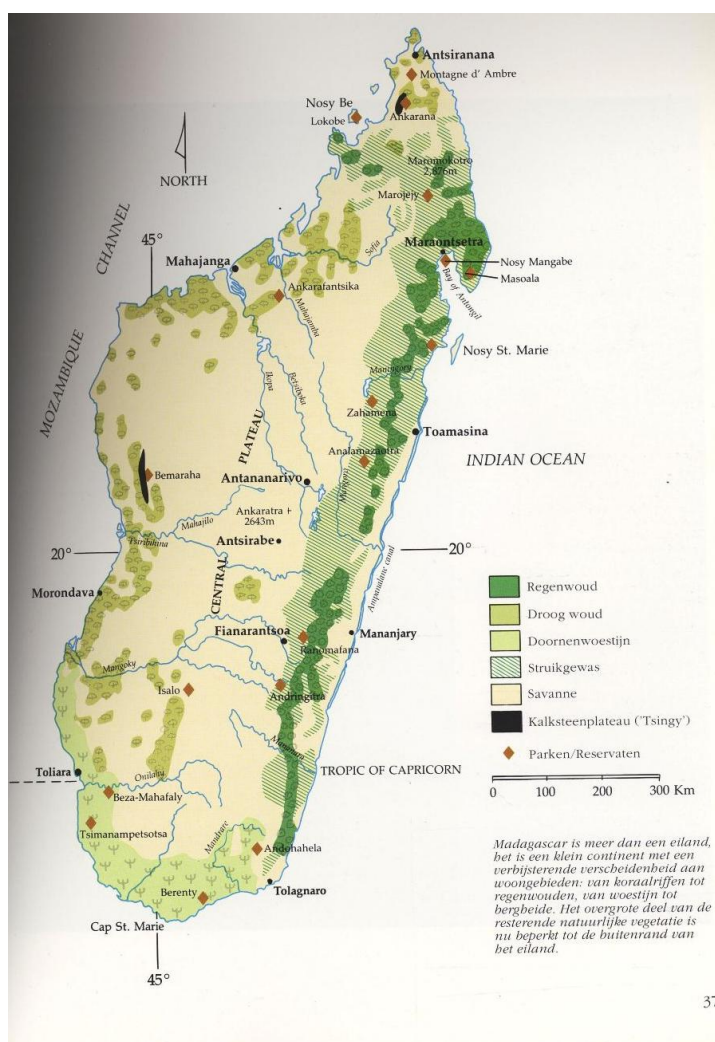
Lieda, aangevuld door Riet, gaven een korte impressie van de stand van Succulenta in de Brabanthallen in 's Hertogenbosch. (zie voor details het maart nummer).

Theo had Riet gevraagd of zij de lezing over Madagaskar wilde vervolgen. Riet hield een boeiende vervolglezing over Madagaskar, zie het verslag hieronder. Na de sluiting van de afdelingsavond bleven de gesprekken geanimeerd doorgaan tot buiten de Schakel. Een prima bijeenkomst voor de club.

Reisimpressie van Riet van haar reis naar Madagaskar in 2019 deel 2

Er is op deze avond zoveel informatie en fotomateriaal gegeven dat het hier tot een samenvatting beperkt blijft.

De leden hadden een fantastisch aantal planten en dieren langs zien komen. In het maartnummer was al een verslag verschenen van een kleiner deel van de reis. Riet gaf in dit resterende verslag van haar reis een inleiding over land en volk. Madagaskar (587.041 km²) is bijna zo groot als Frankrijk (632.702 km²) en 15 x zo groot als Nederland. Een verbazingwekkend variatie aan biotopen van tropisch regenwoud aan de oostzijde tot droog stekelbos in het zuiden.

Het land heeft een snel groeiende bevolking (3 % per jaar) van 33 miljoen (2026). De bevolking is arm, weinig bestaansmogelijkheden: landbouw, wat mijnbouw, wat toerisme. Per inwoner een heel laag inkomen, meer dan 80 % van de bevolking leeft van minder dan 2 euro per dag (Wikipedia). Er wordt veel gebedeld, vooral door kinderen. Politiek instabiel, er zijn 18 etnische groepen; een mix van mensen met voorouders van Afrika (Bantoes) en Maleis-Polynesische zeevaarders die 1300-2000 jaar geleden op het eiland aankwamen.

Het reisgezelschap van Riet ging van de hoofdstad Antananarivo naar het westen, eindigend in Toliary aan de zuidwestelijke kust.

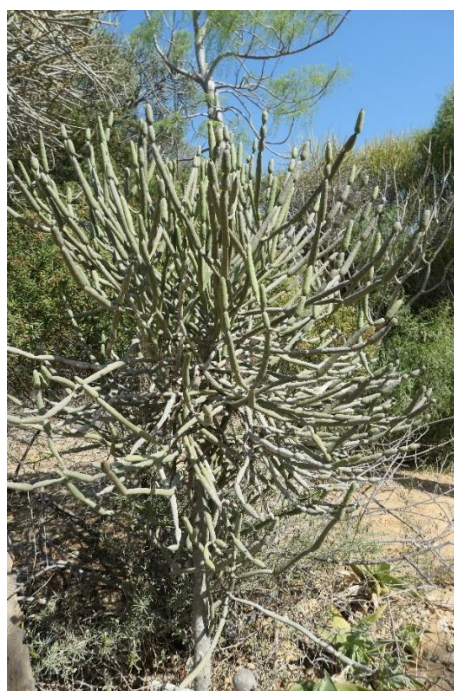

Het is onveilig om alleen te reizen dus Riet ging met een groepsreis mee. Helaas voor haar waren de meesten vogelaars en Riet had vaak maar weinig tijd om opnames van planten te maken. De groep bezocht veel botanische tuinen, reservaten en natuurparken.

Een van de natuurparken waar het reisgezelschap geweest is is Arboretum d'Antsokay bij Toliary aan de kust. De botanische tuin is in 1980 gesticht door de Zwitserse amateur-[botanicus](#) Hermann Petignat. Hij plantte bijzondere planten in een stuk natuur. De plantencollectie omvat meer dan negenhonderd soorten, waarvan 90% [endemisch](#) is in de regio. De collectie omvat vooral [succulenten](#) uit de families [Didiereaceae](#) en [Euphorbiaceae](#). Naast de levende plantencollectie, beschikt de tuin over een [herbarium](#) (bron Wikipedia). De tuin heeft 6 van de 8 soorten baobab in huis.

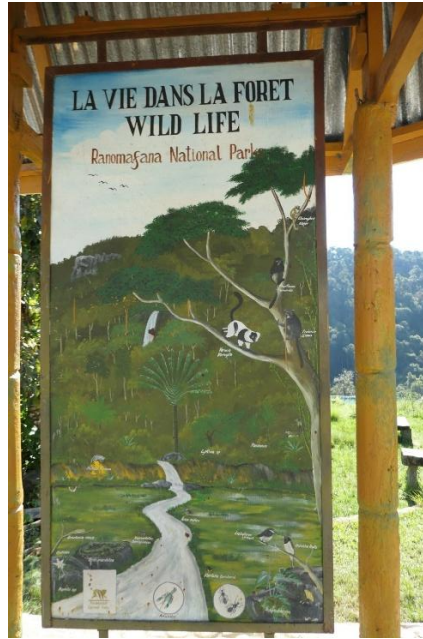
Adansonia rubrostipa

Euphorbia onoclada,

Ook *Euphorbia plagiantha*, *Euphorbia stenoclada*, *E. lara*, *Kalanchoe grandieri* werden gespot

Je mag de natuurparken alleen in onder leiding van een gids. Riet zocht op een bepaald moment wat kleine euphorbia's. Ze vond ze, maar voelde dat ze goed in de gaten werd gehouden.

Syzygium jambos

In het arboretum d'Antsoakay was ook een klein museum

Cyphostemma elephantopus stond in deze tuin

En ook Euphorbia stenoclada

In het nationale park van Zombitse-Vohibasia, Zuidwest Madagaskar ,135 km van Toliare met droog loofverliezend bos

Sifaka (*Propithecus verreauxi*) een van de 6 lemuren in dit park.

Didierea madagascariensis

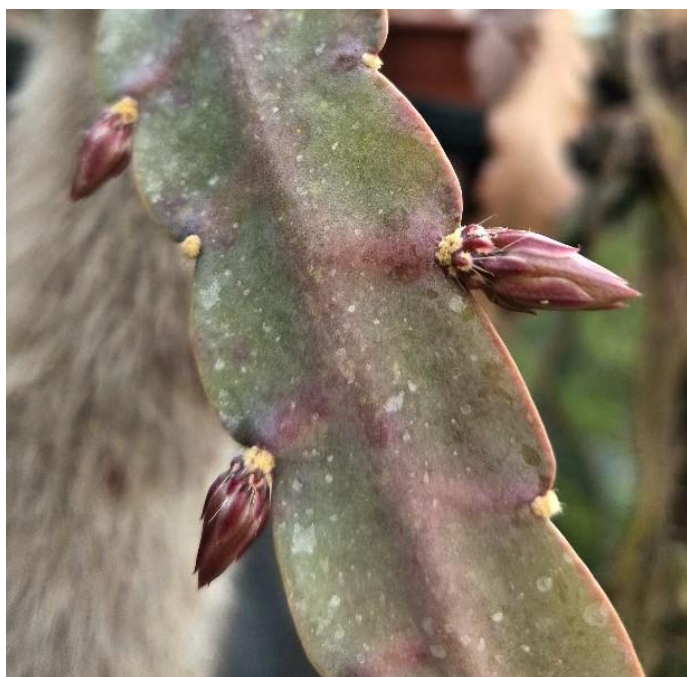

Het reisgezelschap

Ben Groen

Foto's Riet Maessen

Hoera, voorjaar! De epi's staan weer veelbelovend in knop!

Threes Geelen

